

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ ĮSTATYMO NR. XII-336 1, 2, 3, 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO ANTRUOJU¹ SKIRSNIU IR 12 STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 (toliau – įstatymas) 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo antruoju¹ skirsniu ir 12 straipsniu įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas) parengtas siekiant padidinti leistiną tetrahidrokanabinolio (toliau – THC) koncentraciją auginamose pluoštinėse kanapėse iki 0,3 proc. Tokiu būdu Lietuvoje bus leidžiama auginti daugiau pluoštinių kanapių veislių.

Patvirtinus 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, nuo 2023 m. sausio 1 d. pluoštinėms kanapėms auginti naudojami plotai laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais tik tuo atveju, jei auginamų veislių kanapėse tetrahidrokanabinolio kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,3 proc.

Siekiant išplėsti galimybes auginti pluoštines kanapes, įstatymo projektas papildomas nuostatomis dėl pluoštinių kanapių auginimo tarpiniams pasėliams. Nustatoma Tarpinio pluoštinių kanapių pasėlio sąvoka, nurodant, kad šis pasėlis yra tarp dviejų pagrindinių pasėlių sėjomainos lauke po tam tikrų metų birželio 30 d. pasėtas pluoštinių kanapių pasėlis. Tokie pasėliai gali būti auginami iki pluoštinių kanapių augalų vegetacijos pabaigos.

Siekiant leisti mokslo ir studijų institucijoms pluoštines kanapes uždaruose gruntuose auginti ne vien tik selekcijos tikslais, bet ir kitais moksliniais eksperimentiniais tikslais (pvz.: atlikti tręšimo, sunkiųjų metalų akumuliacijos, purškimo augalų apsaugos ar augimo reguliavimo produktais, drėgmės, klimato, šviesos sąlygų, dirvožemio kokybės įtakos pluoštinių kanapių augalams ar jų sudėčiai tyrimus), patikslinama nuostata dėl pluoštinių kanapių auginimo uždaruose gruntuose moksliniais eksperimentiniais tikslais.

Kadangi, vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 6 straipsniu, mokslinių tyrimų institutai priskiriami mokslo ir studijų institucijoms, įstatymo projekte paliekama viena „mokslo ir studijų institucijos“ sąvoka, nustatant, kad pluoštines kanapes uždaruose gruntuose ar laboratorijose gali auginti tik mokslo ir studijų institucijos.

2022 m. rugpjūčio 11 d. Europos Komisijos (ES) reglamente 2022/1393, kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios delta-9-tetrahidrokanabinolio (Δ^9 -THC) koncentracijos kanapių sėklose ir iš jų pagamintuose produktuose iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1881/2006, nurodoma, kad dėl galimybės delta-9-tetrahidrokanabinolio rūgštį (Δ^9 -THCA) paversti Δ^9 -THC perdirbant pluoštinių kanapių produktus, didžiausią leistiną THC kiekį turi sudaryti suminė delta-9-tetrahidrokanabinolio (Δ^9 -THC) ir delta-9-tetrahidrokanabinolio rūgšties (Δ^9 -THCA) koncentracija. Vadovaujantis šia nuostata ir siekiant tikslumo įstatymo projekte nurodoma, kad bendrą THC kiekį pluoštinių kanapių tarpiniuose produktuose ir gaminiuose sudaro delta-9-tetrahidrokanabinolio (Δ^9 -THC) ir delta-9-tetrahidrokanabinolio rūgšties (Δ^9 -THCA) suma.

Siekiant palengvinti sąlygas verslui, įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad tiekiant rinkai iš pluoštinių kanapių pluošto pagamintus gaminius, nebūtų reikalaujama pateikti laboratorinių tyrimų protokolo su tyrimų rezultatų vertinimo išvada dėl THC kiekio tokiuose gaminiuose. Reikalavimas pateikti šį protokolą turėtų būti taikomas tik žmonių ar gyvūnų sveikatai pavojų galintiems sukelti pluoštinių kanapių gaminiams. Kadangi pluoštinių kanapių pluoštas nekaupia THC, išlyga dėl šio protokolo reikalavimo turėtų būti taikoma ne vien tik iš sėklų, bet ir iš pluošto pagamintiems pluoštinių kanapių gaminiams. Įstatymo projekte nustatoma Pluoštinių kanapių pluošto sąvoka.

Siekiant veiksmingai prižiūrėti pluoštinių kanapių gaminių tiekimą rinkai bei apsaugoti visuomenės sveikatą ir gerovę, projekte nustatoma, kad tiekiant rinkai pluoštinių kanapių gaminius, turi būti nurodyta jų vartojimo paskirtis.

Siekiant suvienodinti importuojamų pluoštinių kanapių gaminių tiekimą rinkai sąlygas su sąlygomis, kurios taikomos Lietuvoje bei ES pagamintų pluoštinių kanapių gaminių tiekimą rinkai sąlygomis, įstatymo projekte nurodoma, kad kiekviena importuojama pluoštinių kanapių gaminių partija turi turėti trečiosios šalies atsakingos institucijos išduotą patvirtinantį dokumentą, kad THC kiekis (delta-9-tetrahidrokanabinolio (Δ^9 -THC) ir delta-9-tetrahidrokanabinolio rūgšties (Δ^9 -THCA) suma) tokiuose gaminiuose neviršija leidžiamos 0,2 procento ribos. Iš pluoštinių kanapių sėklų ar pluošto pagamintiems gaminiams šio dokumento nereikalaujama.

Kadangi leidimai vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybos, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis (delta-9-tetrahidrokanabinolio (Δ^9 -THC) ir delta-9-tetrahidrokanabinolio rūgšties (Δ^9 -THCA) suma) viršija leidžiamą 0,2 procento ribą (toliau – pluoštinių kanapių gaminių gamyba), veiklą išduodami naudojantis Registrų centro Licencijų informacinė sistema, t. y. popieriniai leidimai neišduodami, įstatymo projekte siūloma atsisakyti nuostatos dėl leidimų dublikatų išdavimo.

Siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą bei gerovę ir veiksmingai prižiūrėti pluoštinių kanapių gaminių gamybą, įstatymo projekte siūloma nustatyti ekonomines sankcijas už įstatymo 4

straipsnio 6 dalyje nurodytų Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklių ir pluoštinių kanapių gaminių tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus. Kadangi THC dėl savo psichoaktyvaus poveikio yra įtrauktas į sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašą ir neteisėtas disponavimas THC medžiaga užtraukia baudžiamąją atsakomybę, siekiant atgrasyti vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybą neturint leidimo šiai veiklai, įstatymo projekte siūloma nuostata, kad nustačius šios veiklos vykdymą neturint leidimo dėl neteisėto disponavimo narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis, turi būti informuojamas Policijos departamentas. Ekonominės sankcijas pagal savo kompetenciją skiria pluoštinių kanapių perdirbimą bei pluoštinių kanapių gaminių tiekimą rinkai prižiūrinčios institucijos.

Siekiant teisinio aiškumo, įstatymo projekte atliekamas techninio pobūdžio pakeitimas, patikslinant, kad pluoštinių kanapių augalus sodininkystės tikslais leidžiama auginti ne žemės valdoje, o žemės plote.

Kadangi 2016 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1237, kuriuo iš dalies papildomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 dėl importo ir eksporto licencijų sistemos taikymo taisyklių ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 užstatų, sumokėtų už tokias licencijas, grąžinimo ir negrąžinimo taisyklių, ir iš dalies keičiami Komisijos reglamentai (EB) Nr. 2535/2001, (EB) Nr. 1342/2003, (EB) Nr. 2336/2003, (EB) Nr. 951/2006, (EB) Nr. 341/2007 ir (EB) Nr. 382/2008 ir panaikinami Komisijos reglamentai (EB) Nr. 2390/98, (EB) Nr. 1345/2005, (EB) Nr. 376/2008 ir (EB) Nr. 507/2008, kuriuo vadovaujantis išduodamos licencijos pluoštinių kanapių produktų importui, nenumato galimybės pratęsti pluoštinių kanapių produktų importo licencijos galiojimo, siekiant teisinio aiškumo įstatymo projekte nurodoma, kad licencijos galiojimo terminas nepratęsiamas.

Patvirtinus 2021 m. gruodžio 7 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2022/126, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115 papildomas tam tikroms intervencinių priemonių rūšims, kurias valstybės narės nurodė pagal tą reglamentą parengtuose 2023–2027 m. BŽŪP strateginiuose planuose, taikomais papildomais reikalavimais ir taisyklėmis dėl santykio, susijusio su 1-uoju geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartu, THC kiekio kiekybinio nustatymo metodas auginamose pluoštinėse kanapėse nurodomas šiame reglamente, todėl projekte tikslinamos THC kiekio nustatymo nuostatos.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą rengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius S. Jasius, tel. 239 1146) Augalininkystės ir žaliųjų technologijų skyriaus (vedėjas V. Ašmonas, tel. 239 1368) patarėjas L. Vingras, tel. 239 1129.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Galiojantis įstatymas nustato, kad leidžiama auginti tik įtrauktų į Bendrąjį žemės ūkio augalų rūšių veislių katalogą pluoštinių kanapių veislių augalus, kurių išdžiovintoje medžiagoje THC yra ne daugiau kaip 0,2 procento.

Pluoštines kanapes leidžiama auginti pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių gaminių gamybai, sodininkystei arba moksliniais eksperimentiniais, selekcijos ir naujai sukurtų veislių ūkinio vertingumo tyrimo tikslais, siekiant jas įrašyti į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, įstatymo 3 straipsnyje nustatyta tvarka.

Mokslinių tyrimų institutams, mokslo ir studijų institucijoms pluoštines kanapes uždaruose gruntuose leidžiama auginti tik selekcijos tikslais.

Nurodoma, kad pluoštinių kanapių augalus sodininkystei leidžiama auginti ne didesnėje kaip 0,1 ha žemės valdoje.

Metodas THC kiekiui augančiose pluoštinėse kanapėse nustatyti išdėstytas 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 639/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir iš dalies keičiamas to reglamento X priedas, III priede.

Tiekiant rinkai Lietuvoje bei Europos Sąjungoje pagamintus pluoštinių kanapių gaminius, kiekviena Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagaminta ir Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamą pluoštinių kanapių gaminių partiją turi turėti Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto arba Europos Sąjungos valstybių narių akredituotos laboratorijos išduotą laboratorinių tyrimų protokolą su tyrimų rezultatų vertinimo išvada; laboratorinių tyrimų protokolu patvirtinama, kad pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neviršija didžiausio leidžiamo THC kiekio, o importuojami pluoštinių kanapių gaminiai turi turėti trečiosios šalies atsakingos institucijos išduotą patvirtinantį dokumentą, kad THC kiekis tokiuose gaminiuose neturi viršyti leidžiamos 0,2 procento ribos.

Laboratorinių tyrimų protokolo su tyrimų rezultatų vertinimo išvada nereikalaujama tik dėl iš pluoštinių kanapių sėklų Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje pagamintų gaminių. Importuojami pluoštinių kanapių gaminiai turi turėti trečiosios šalies atsakingos institucijos išduotą patvirtinantį dokumentą, kad THC kiekis tokiuose gaminiuose neturi viršyti leidžiamos 0,2 procento ribos, nepriklausomai nuo to, iš kurių pluoštinės kanapės produktų pagamintas gaminys.

Vadovaujantis įstatymu, siekiant vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklą, gali būti išduodami tiek leidimai užsiimti šia veikla, tiek jų dublikatai.

Pluoštinių kanapių produktų importo licencijos galiojimo terminas – vieni metai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Padidės Lietuvoje leidžiamų auginti pluoštinių kanapių veislių pasirinkimas. Didžiausia leistina THC kiekio riba auginamose pluoštinėse kanapėse nuo 0,2 proc. padidinama iki 0,3 proc.

Pluoštines kanapes bus leidžiama auginti ne vien tik pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių gaminių gamybai, sodininkystei arba moksliniais eksperimentiniais, selekcijos ir naujai sukurtų veislių ūkinio vertingumo tyrimo tikslais, siekiant jas įrašyti į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, bet ir kaip tarpinius pasėlius. Įstatymo projektas papildomas Tarpinio pluoštinių kanapių pasėlio sąvoka ir reikalavimais jo auginimui.

Mokslinių tyrimų institutams, mokslo ir studijų institucijoms pluoštines kanapes uždaruose gruntuose bus leidžiama auginti ne vien tik selekcijos tikslais, bet ir kitais moksliniais eksperimentiniais tikslais.

Nustačius, kad tiekiant rinkai iš pluoštinių kanapių pluošto pagamintus gaminius nereikalaujama pateikti laboratorinių tyrimų protokolo su tyrimų rezultatų vertinimo išvada dėl THC kiekio tokiuose gaminiuose, gamintojams nebereikės nustatinėti THC kiekio šiuose gaminiuose. Tokiu būdu palengvės verslo sąlygos, sumažės administracinė našta.

Nustačius, kad ne vien tik Lietuvoje ar kitoje ES šalyje pagamintų, bet ir importuojamų pluoštinių kanapių gaminių partija turi turėti dokumentą, patvirtinantį, kad THC kiekis pluoštinių kanapių gaminiuose neviršija didžiausio leistino THC kiekio, bus panaikinta diskriminacinė aplinka Lietuvoje ar kitoje ES šalyje pagamintų pluoštinių kanapių gaminių atžvilgiu.

Nustatomos ekonominės sankcijos už Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklių reikalavimų ir (ar) pluoštinių kanapių gaminių tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus. Taip pat nustatoma, kad priežiūrą vykdančios institucijos, nustačiusios, kad juridiniai asmenys vykdo pluoštinių kanapių gaminių gamybą neturėdami Pluoštinių kanapių įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodyto leidimo, apie tokius atvejus informuoja Policijos departamentą. Šie pakeitimai leis geriau apsaugoti visuomenės sveikatą ir gerovę bei veiksmingiau vykdyti tokios pluoštinių kanapių gaminių gamybos priežiūrą. Kadangi pluoštinių kanapių gaminių gamyba dėl jų sudėtyje esančios psichotropinės medžiagos THC yra panaši į tabako gaminių ar su tabako gaminiais susijusių gaminių gamybą, baudų dydžiai už pluoštinių kanapių gaminių gamybos ir (ar) tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus turėtų atitikti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 26 straipsnio 1¹ dalyje nurodytus baudų dydžius.

Įstatymas papildomas pluoštinių kanapių gaminių gamybos ir (ar) tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimų tyrimo, bylų nagrinėjimo, baudų sumokėjimo ir išieškojimo tvarka.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru

dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, numatomo Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Sprendimų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, iki 2022 m. gruodžio 31 d. turės būti parengti šie teisės aktų projektai:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir gražinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Pluoštinių kanapių auginimo priežiūros ir pluoštinių kanapių produktų tiekimo rinkai kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 3D-867, pakeitimo įsakymas;
- Pluoštinių kanapių produktų importo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-908, pakeitimo įsakymas;
- Tetrahidrokanabinolio kiekio nustatymo, tiriant pluoštinių kanapių mėginius, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-914, pakeitimo įsakymas.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekto sąvoka ir ją

įvardijantis terminas įvertintas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti naujų įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų parengti nereikės, tačiau reikės pakeisti šio rašto 8 punkte nurodytus teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projekto nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„kanapės“, „gaminys“, „produktas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.